

konzultantky dánské telekomunikační firmy TDC o podnikové kampani na podporu čerpání otcovské a rodičovské dovolené zaměstnanci jejich firmy. Kampaň, která započala v prosinci 2004 a trvala půl roku, seznamovala muže, nastávající i potencionální otce, s legální možností čerpání 2týdenní placené otcovské dovolené v souvislosti s porodem a narozením dítěte (která může být čerpána během prvních 14 týdnů po narození) a dále s možností 10týdenní plně hrazené rodičovské dovolené, jež může být vyčerpána v rozmezí od 15. do 46. týdne po narození dítěte. Kampaň popularizující různými formami tuto možnost pro muže, se tak stala nedílnou součástí politiky firmy zaměřené na rovné zacházení se zaměstnanci a zaměstnankyněmi (tzn. i muži-otcové mají právo být doma s narozeným dítětem). Kampaň byla postavena rovněž na ideji, že spokojený rodič rovná se spokojený, motivovaný a výkonný pracovník. Opatření podporující pobyt otců doma s narozeným dítětem má za cíl eliminovat zátěž, které bývají muži po narození dítěte často vystaveni (neboť situace příchodu dalšího člena do rodiny nemusí být náročná, příp. stresující pouze pro ženy-matky, ale také pro muže-otce, od kterého se v té době obvykle očekává plné nasazení v práci a zároveň vyšší zapojení v rodině). Byť jediný příspěvek tohoto druhu doložil, jak dalece kultura a politika firmy ovlivňuje faktické možnosti svých zaměstnanců.

Závěr prvního dne pak tvořilo představení publikace „Can men do it?“ a zahájení výstavy fotografií zachycujících otce pečující o své děti.

Druhý den se konaly paralelně 3 odborné sekce (Changing male roles in the labour market, Paternity leave and family patterns: personal perspective, Effective gender equality policy: men taking paternity leave), po nichž následovala diskuse a předpremiéra působivého ukrajinského filmu „Who will sing a lullaby“ (v ruské verzi s anglickými titulky) o pečujícím otci a pečujícím dědečkovi, snímku, který by snad mohl v genderově značně konzervativním prostředí postsově-

ské republiky napomoci prolomit silně zakotvený stereotyp matky coby jediné (a hlavní) pečující osoby.

Za hlavní přínos konference považuji možnost seznámit se s úspěšnou praxí zavádění rodičovské, případně otcovské dovolené zejména ve skandinávských zemích, a to v různých rovinách sociálního života, stejně tak jako s reformou rodičovské dovolené v Litvě (kde došlo ke zkrácení její doby ze 3 let na 1,5 roku a současně k podstatnému nárůstu výše příspěvku pobíraného pečující osobou). Inspirativní bylo i to, s jakou angažovaností a vážností se referující tématu věnovali a jakou toto téma mělo politickou důležitost – dvoudenní konference se po celou dobu jednání účastnila ombudsmanka Litvy.

Hana Maříková

Poznámky

¹ Konference jsem se zúčastnila v rámci grantového projektu GA AV ČR „Změny v uspořádání genderových rolí v rodině: participace v rodině a domácnosti po návratu muže z rodičovské dovolené zpět do práce“, č. g. A700280504, a v rámci programu „East-East“ OSF Praha.

Konference *Modernization of Economy and the State*¹

Moskva, 4.–6. dubna 2006

Na začátku dubna se v Moskvě konal 7. ročník vědecké konference s názvem Modernizace ekonomiky a stát. Organizátorem konference je každoročně Vyšší škola ekonomiky v Moskvě, jedna z nejslavnějších a nejmodernějších ruských státních univerzit, na organizaci se podílely také Světová banka a Mezinárodní měnový fond.

Hlavní téma konference – role státu v modernizaci ekonomiky – bylo zvoleno v reakci na program státem řízené modernizace ruské ekonomiky, vyhlášený prezidentem Putinem. Význam konference v globálním měřítku dokládá nejen počet účastníků, který se pohyboval kolem pěti set, ale také fakt, že úvodní plenární zasedání otvíralo svými refe-

ráty pět členů ruské federální vlády, mj. ministr financí (A. L. Kudrin), ministr pro ekonomický rozvoj a trh (G. O. Gref), ministr pro vzdělávání a vědu (A. A. Fursenko) a ministr pro informační technologie a komunikaci (L. D. Rejman). Jejich účast ilustruje samozřejmě také moc pořádající instituce a těsnou provázanost ekonomického a politického segmentu ruských elit.

Z ekonomického hlediska strategický význam byl potom podpořen také účastí expertů zejména z USA, Kanady a Japonska, jejichž zasvěcené analýzy různých aspektů ruské ekonomiky svědčily o detailním zájmu těchto zemí o dění na ruském trhu. Úvodní slovo patřilo kromě nich a ruských zástupců také několika „internationalů“ – zástupcům Světové banky, OECD a MMF. Zmíněny byly globální problémy typu udržitelného rozvoje, jehož základními podmínkami jsou podle D. Johnstona (OECD) ekonomický růst, sociální soudržnost, ale také dobrá správa (good governance). P. Mitra ze Světové banky hovořil o chudobě, která má v Rusku jiný charakter než v ostatních evropských zemích – většina ruských chudých je zaměstnaná. Ze strany Světové banky zazněla kritika postsocialistických zemí, jejichž ekonomika životně závisí na příchodu a odchodu zahraničních a vzniku nových domácích firem, přitom mají ale tyto subjekty horší podmínky než privatizované a státní firmy. M. Dabrowski (Polsko) na adresu vztahu politiky a ekonomiky konstatoval, že může existovat tržní ekonomika bez demokracie, ale nikoli demokracie bez tržní ekonomiky a svobody trhu; přesto je ale v dnešním globalizovaném světě pro úspěch tržní ekonomiky demokracie klíčovým faktorem.

Další dva dny konference už byly rozděleny do sekcí a do jisté míry poznamenány „ruským“ způsobem organizace... Druhý den konference proběhlo devět sekcí, třetí a poslední den se jejich počet postupně zužoval až na dvě a paralelně probíhala studentská konference posluchačů Vyšší ekonomické školy. Největší pozornost přítomných poutaly sekce „Macroeconomic Policy and Moder-

nization of Russian Economy“ a „High Quality State Governance“, z ostatních jmenujme „Competitiveness, Innovation and Government Policy“, „Foreign Economic Policy and International Integration“, „Modernization of Public Sector“ nebo „Social Policy, the State and the Business“.

Sekce „Regional Development: the Global and Local Context“, ve které zazněl jediný český příspěvek (tématem byly lokální elity), patřila k menším a komornějším. Problém, který zde byl ze strany ruských přednášejících otevírán opakovaně, byla regionální fragmentarizace Ruska a její důsledky – jev, který lze sledovat po celé Evropě, i když ve zřetelně nižší míře. V Rusku se extrémně zvyšuje nerovnost mezi regiony v podílu na HDP, na populaci a na investicích (nejvíce peněz přinášejí regiony bohaté na ropu a zemní plyn, ale peníze se do nich nevracejí a lidé odcházejí), a tím se zvyšuje riziko vzniku kapes koncentrované chudoby, ze kterých není úniku. Snižování nerovností se tak stává nezávislým na ekonomickém růstu i na státních investicích do sociální oblasti. Sekce pokračovala kulatým stolem na téma přeshraniční spolupráce z hlediska potenciálu regionálního rozvoje. Ukázalo se, že v diskurzu ruské ekonomické vědy je přeshraniční spolupráce definována jinak než v kontextu evropském, je to zkrátka jakákoli mezinárodní spolupráce bez účasti států. Rusko nedisponuje jasnou teorií v této oblasti, pouze ji rozděluje na tři úrovně – ekonomickou, sociální a organizační.

Poslední a nejméně exponovaný den konference byl věnován z velké části roli sociálních věd nejen v managementu, ale i v současné realitě Ruska (včetně té virtuální). V souvislosti se změnami v ruské společnosti byla často zmiňována krize identity, individuální i skupinové, a v jejím důsledku v Rusku nový fenomén – masový agresivní nacionalismus mladých lidí, hlásících se nezřídka k ideologii fašismu.

Přestože námi prezentované téma rozhodně nebylo na konferenci dominantní a ostatní sociální vědy hrály vedle ekonomie